

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

تباد و آسیب های اجتماعی

ویژه روانشناسان، مددکاران و پزشکان شاغل در مراکز درمان نگهدارنده

مؤلفین:

دکتر سید کاو حمیدی

روانپزشک و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی - مراکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری

مهمین حمیدی

مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی استان خراسان شمالی

سرشناسه: حجت، سیدکاوه، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور: اعتیاد و آسیب‌های اجتماعی / تألیف سیدکاوه حجت، مهین حمیدی.

مشخصات نشر: تهران: آرویح ایرانیان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۲۳۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۴-۲۲۸-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: واژه‌نامه.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: اعتیاد - جنبه های اجتماعی

موضوع: مواد مخدر

موضوع: متادان - مواد مخدر - روابط خانوادگی

موضوع: اعتیاد - درمان

شماره افزوده حمیدی، مهین، ۱۳۵۸ -

رده بندی شگره: ۱۳۹۲ الف۳۴ح/۱ HV۵۸۰

رده بندی دیویی: ۶۲۹۳

شماره کتابشناسی: ۰۲۰۰۰۲۹

کلیه حقوق برای دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی محفوظ است

اعتیاد و آسیب‌های اجتماعی

دکتر سید کاوه حجت، مهین حمیدی

چاپ و نشر: آرویح ایرانیان

صفحه آرا: مریم میرزایی

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۲

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۴-۲۲۸-۶

آدرس دفتر: تهران، خیابان شریعتی بالاتر از سه راه طالقانی، خیابان جواد کارگر، پلاک ۱، واحد ۷

۷۷۵۳۷۰۷۶

آدرس چاپخانه: تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از سه راه طالقانی، پلاک ۱

۷۷۵۰۰۵۶۵

مرکز پخش: خراسان شمالی، بجنورد، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، معاونت پژوهشی

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

۰۵۸۴۲۲۴۷۱۲۴

« یرفع الله الذین امنوا منکم و الذین اوتوا العلم درجات »

خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند و کسانی که علم به آنان داده شده درجات عظیمی می‌بخشد.

با این‌که می‌توان گفت در هیچ یک از ادیان و مکاتب همچون اسلام بر کسب معرفت و آگاهی بر پایه دانش اندوزی و ژرف‌نگری تأکید نشده است تا بدانجا که توحید به مثابه بنیان ایمان، حاصل نقل و تعلم‌ورزی شناخته شده است و همواره مسلمانان به کسب علم و دانش ترغیب شده‌اند. بالندی به پیامبر (ص) دانش را سرآغاز هر نیکویی دانسته است.

مقام معظم رهبری نیز پیشرفت علم بدون تحقیق را ناممکن دانسته و تولید علم با نگاه مبتکرانه و سازنده در محیط دانشگاه را توصیه کرده‌اند.

پژوهش مسیری روشن برای انتقال رویکردهای مناسب و پیشرفت‌های علمی در فرایند بازنگری مشکلات جوامع در تمامی علوم است، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی نیز حمایت‌های مادی و معنوی خود از فعالیت‌های پژوهشی، جهت محور ادبیات و تفکرات مبتنی بر علم و دانایی را به روشنی ابراز و اعلام کرده است تا کمکی به دسترس آسان‌تر جامعه دانشگاهی به منابع علمی شود که ثمره آن رشد و بالندگی هر چه بیشتر کشور و ایران را در پی خواهد داشت.

از آنجا که یکی از اهداف اصلی پژوهش کمک به ارتقای کمی و کیفی نشر می‌باشد کتاب حاضر که حاصل تجربیات و پژوهش‌های نویسندگان این اثر در زمینه از اعتیاد و آسیب‌های اجتماعی می‌باشد جهت استفاده دانش‌پژوهان عزیز ارائه می‌شود.

دکتر علیرضا گلشن

بی شک اعتیاد یکی از معضلات عمده کشور می‌باشد که دامان بسیاری از ایرانیان را فرا گرفته است. طبق آخرین نتایج سرشماری حدود بیست درصد جمعیت مرد بزرگسال کشور با بسیاری اعتیاد دست به گریبانند و آسیب‌های ناشی از آن به خانواده، فرزندان و افراد غیر مبتلا در کشیده شده است. متأسفانه تصور جمعیت عمومی برای درمان اعتیاد بیشتر بر روی خود بیمار متمرکز است و به درمان آسیب‌های ناشی از اعتیاد توجه کمتری می‌شود. ماهیت مزمن، پیشرونده، عود کننده بیماری اعتیاد باعث شده است که میزان موفقیت در درمان کامل و قطعی این بیماری پایین باشد و رویکردهای درمانی به سمت کنترل این معضل (نه درمان قطعی) گرایش نمودند. در حال حاضر رویکردهای کاهش آسیب در اولویت اول تمام جوامع درگیر اعتیاد قرار گرفته است و بر این رویکرد تمرکز بر روی کنترل آسیب‌های وارده بر خانواده، فرزندان و جامعه در حوزه بهداشت و اجتماعی است و استفاده از درمان‌های ننگه دارنده با داروهای جایگزین در رأس برنامه‌ها قرار دارد. پذیرش این واقعیت که ریشه کنی کلی اعتیاد هدفی ایده‌آل و نه واقع‌گرایانه است مشکل اصلی و اولویت‌ناپذیر باعث ناامیدی و دلسردی از درمان وجوه دیگر آن شود. از جمله آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی رویه اعتیاد، طلاق، فقر، روسپیگری، فرار از منزل و کودکان خیابانی و جرم و جنایت مرتبط است. با درمان‌های نگهدارنده و کنترل عوارض اقتصادی ناشی از اعتیاد، بسیاری از معضلات اجتماعی ناشی از آن نیز کاهش می‌یابد. در این کتاب سعی شده است که آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی اعتیاد مورد بحث قرار گیرد تا خوانندگان با جنبه‌های دیگری به جز عوارض جسمی و روانی اعتیاد آشنا شوند. گروه هدف در این کتاب در درجه اول دانشجویان و روانشناسان، مددکاران و کارشناسان حوزه اعتیاد و آسیب‌های اجتماعی است و در مرحله دوم تمام علاقه‌مندان به حوزه درمان اعتیاد می‌باشد. در این کتاب سعی شده است تا نتایج تحقیقات و پژوهش‌های انجام شده

در حوزه آسیب‌های اجتماعی در ایران و کشورهای دیگر مورد مقایسه قرار گیرد. همچنین نتایج پژوهش‌های مولفین در استان خراسان شمالی در زمینه بیماران مراجعه کننده به اورژانس اجتماعی سازمان بهزیستی و مراکز درمان نگهدارنده با متادون آورده شده است.

دکتر سید کاوه حجت

مهین حمیدی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول: تاریخچه مواد مخدر

تاریخچه مواد مخدر در جهان و ایران	۱۶
تاریخچه تریاک	۱۶
تاریخچه هرو	۱۸
تاریخچه شیشه	۱۹
تاریخچه شیشه	۱۹

فصل دوم: همه گیر شناسی اعتیاد در ایران و جهان

همه گیر شناسی اعتیاد در ایران و جهان	۲۱
--------------------------------------	----

فصل سوم: انواع مواد مخدر و اثرات آن

انواع مواد مخدر و اثرات آن	۲۴
محرکها (بالابرنده ها)	۲۴
کند کننده ها (پایین برنده ها)	۲۴
توهم زا ها	۲۴
الکل	۲۵
الکلیم	۲۶
مواد افیونی یا اپیوئیدها	۲۸
حشیش	۳۲
مواد توهم زا	۳۳

۳۴ فن سیکل‌دین

۳۴ LSD

۳۶ آفتامین‌ها

۳۷ شیشه و قرص ایکس

۳۸ نئین

۳۸ بوت

۳۹ تعریف واژه‌ها

۳۹ سیگار

۳۹ الکل

۴۰ مواد مخدر

۴۰ اعتیاد

۴۰ معتاد

۴۱ پیشگیری

فصل چهارم: سبب‌شناسی اعتیاد

۴۳ سبب‌شناسی اعتیاد

۴۳ رویکرد زیستی

۴۴ رویکردهای روانشناختی

۴۴ نظریه روان تحلیل‌گری

۴۶ رویکرد رفتاری-شناختی

۴۸ مهارت حل مساله و عقاید اعتیاد زا

۵۰ رویکرد یادگیری اجتماعی

نظریه مرتن	۵۱
نظریه فشار اجتماعی	۵۲
نظریه ی گسست هدف -وسایل	۵۳
نظریه کنترل اجتماعی	۵۳
نظریه محرومیت پایگاهی	۵۴
نظریه فرصت نامشروع	۵۵
نظریه یادگیری	۵۵
نظریه ی دافکتیو	۵۶
نظریه گسست ثانویه	۵۶
نظریه جرات بخشی	۵۶
نظریه اتک یا برچسب زنی	۵۶
نظریه تضاد	۵۷
اختلالات روانپزشکی در سبب شناسی اعتیاد	۵۸
فصل پنجم: آسیب های اجتماعی و اعتیاد	
رفتار های پرخطر	۷۰
ایدز	۷۰
مرگ در اثر اعتیاد	۷۴
خودکشی	۷۶
طلاق	۸۱
خشونت های خانگی	۸۸
همسر آزاری و خشونت علیه زنان	۸۸

فرار از منزل	۹۸
روسیگری	۱۱۰
کودک آزاری	۱۲۳
کودکان خیابانی	۱۳۸
جرم جنایت مرتبط با مواد	۱۴۲
بن‌باری	۱۴۶

فصل ششم: درمان های دارویی و غیر دارویی اعتیاد

درمان های دارویی اعتیاد	۱۶۶
انواع رویکردها در درمان اعتیاد	۱۶۶
انواع درمان های نگه دارنده	۱۶۹
درمان های غیر دارویی اعتیاد	۱۷۳
خانواده درمانی در درمان اعتیاد	۱۷۳
شناخت درمانی گروهی	۱۸۴
روش های گروهی درمان اعتیاد	۱۹۵
گروه های خودیار	۱۹۶

فصل هفتم: اصول پیشگیری از اعتیاد

پیشگیری از اعتیاد	۱۹۹
الف) پیشگیری اولیه	۱۹۹
غربالگری نوجوانان در معرض خطر بالاتر	۲۰۴
ب) پیشگیری ثانویه	۲۰۶
نشانه های مستقیم سروکار داشتن با مواد مخدر	۲۰۹

ج) پیشگیری ثالث ۲۱۲

راهنمها و توصیه ها به والدین ۲۱۳

فصل هشتم: پیشگیری از اعتیاد در نوجوانان دارای والدین معتاد

تاثیر اعتیاد پدر بر روی فرزندان ۲۱۷

تاثیر اعتیاد مادر بر روی فرزندان ۲۲۱

مکانهای پیشگیری از اعتیاد در فرزندان دارای والدین معتاد ۲۲۳

منابع ۲۲۵

واژه نامه ۲۳۱

www.ketab.ir